

Inzamelingsactie voor restauratie synagoge in Zwolle

door Judith Nelemans

De Stichting Voortbestaan Synagoge Zwolle is een geldinzamelingsactie begonnen voor de restauratie van de synagoge. De eerste fase van de restauratiewerkzaamheden is ingegaan. De Joodse Gemeente Zwolle, die voor de oorlog 700 leden telde van wie er na de bevrijding nog geen honderd terugkeerden, is niet langer in staat om het in zeer slechte staat verkerende gebouw zelf te onderhouden. Daarom is in samenwerking met de Nederlands Israelietische Gemeente Zwolle de Stichting Voortbestaan in het leven geroepen.

Zij wil behalve deelnemen aan de restauratiekosten het gebouw op passende wijze beheren. De totale kosten voor de restauratie bedragen ruim een miljoen gulden, waarvan f 350.000 voor de eerste fase is toegezegd door rijk en gemeente. Voorzitter ds. J.G.K. Littooi van de Stichting Voortbestaan zegt ons te verwachten dat de eerste fase in november 1985 is afgerond. „We hopen dat de volledige restauratie in 1987 zal zijn voltooid”, zegt de heer Littooi. Hij is van oordeel dat „het voortbestaan van de synagoge vooral belangrijk is ter nagedachtenis aan hen die werden vermoord en voor hun nabestaanden. Bovendien is de synagoge een teken van herinnering voor alle Zwollenaren”.

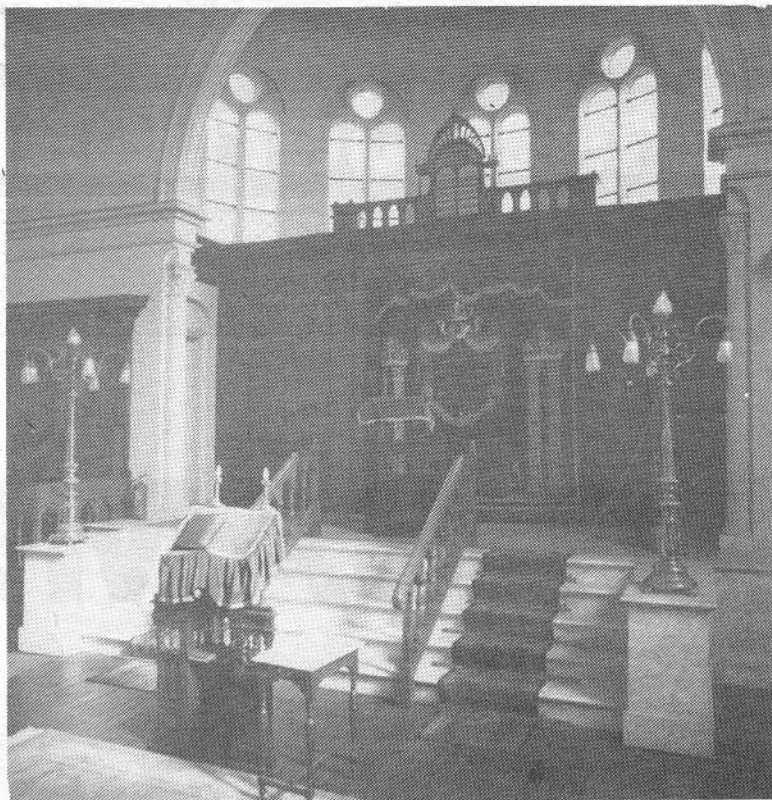
Beheer

De synagoge aan de Zwolse Schoutenstraat dateert van 1899. De buitenkant van het gebouw, de entree en het bijgebouw worden in de eerste restauratie-fase grondig opgeknapt. Een tweede restauratie-fase is nodig voor herstel van het interieur en om de synagogeruimte in haar oorspronkelijke staat terug te brengen.

Na de oorlog bleek de synagoge

vrijwel ongeschonden. Om haar te kunnen blijven gebruiken werd de synagoge-ruimte verkleind. Ook werd een verlaagd plafond aangebracht waardoor de vrouwengalerij en het gewelfde plafond geheel aan het oog werden onttrokken. Het interieur bestaat uit een eenbeukig schip, afgesloten aan de oostzijde door een absidiale ruimte waarin vijf vensters zijn uitgespaard. In deze ruimte bevindt zich de Heilige Arke, welke de bijzonderheid heeft dat ze van boven open is, waardoor het daglicht er via de vensters vrij invalt.

De synagoge zal na de restauratie naast haar godsdienstige functie een educatieve en culturele bestemming krijgen. Vice-voorzitter D. Stibbe van de Stichting Voortbestaan, tevens voorzitter van de NIGemeente Zwolle zegt ons dat „het vanzelf spreekt dat de Joodse Gemeente te allen tijde over haar synagoge moet kunnen beschikken. Bovendien zullen de lezingen, concerten, tentoonstellingen en cursussen niet in strijd zijn met het karakter van het gebouw”. Om dat passende beheer ook voor de toekomst veilig te stellen is statutair vastgelegd dat er twee leden van de Joodse Gemeente of hun erfopvolgers, eventueel het NIK, zitting moeten hebben in

De synagoge in Zwolle: geld inzamelen

het stichtingsbestuur.

De Stichting Voortbestaan tracht de niet-subsidiabele kosten voor de inrichting in te zamelen, een bedrag rond f 200.000. De gemeente Zwolle staat de stichting bij in haar streven. De Zwolse burgemeester mr. G. Loopstra heeft zitting in het comité van aanbeveling. Ook commissaris van de koningin mr. J.L.M. Niers van de provincie Overijssel en rabbijn J.S. Jacobs maken deel uit van het vijftienhoofdige comité.

Collecte

De heer Stibbe roemt het enthousiasme en de inzet van de niet-joodse bevolking in Zwolle. In alle kerken is op 5 mei 1985 een collecte gehouden voor de restauratie van de synagoge. Veertig beeldende kunstenaars hebben op verzoek van de Culturele Raad toegezegd werken ter beschikking te stellen, waarvan de opbrengst of een ge-

deelte daarvan bestemd is voor de restauratie. Tevens zal aan het eind van 1985 een veldloop worden georganiseerd tijdens welke bekende Zwollenaren, gesponsord door de bevolking, een bedrag bijeen zullen lopen voor de synagoge.

Tijdens de tentoonstelling Joodse ceremoniële voorwerpen uit Overijssels bezit, die van 15 juni tot 29 juli 1985 in het Provinciaal Overijssels Museum te Zwolle zal worden gehouden, wordt eveneens geruime aandacht besteedt aan de Zwolse synagoge. Voor de tentoonstelling heeft de Joodse Gemeente Zwolle een groot aantal religieuze, ceremoniële voorwerpen ter beschikking gesteld.

„Gezien het enthousiasme en de inzet van de Zwolse gemeente en bevolking moet het haalbaar zijn om de synagoge te behouden. De f 200.000 voor de inrichting moeten bijeen te krijgen zijn”, aldus de heer Stibbe.